

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Školní vzdělávací program pro
předškolní vzdělávání

1	Identifikační údaje o škole.....	3
1.1	Název ŠVP	3
1.2	Údaje o škole	3
1.3	Zřizovatel.....	3
1.4	Platnost dokumentu.....	3
2	Obecná charakteristika školy	5
2.1	Velikost školy.....	5
2.2	Lokalita školy	5
2.3	Charakter a specifika budovy	5
3	Podmínky vzdělávání.....	7
3.1	Věcné podmínky	7
3.2	Životospráva	7
3.3	Psychosociální podmínky	8
3.4	Organizace chodu	9
3.5	Řízení mateřské školy	10
3.6	Personální a pedagogické zajištění.....	11
3.7	Spoluúčast rodičů	12
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	14
3.9	Podmínky vzdělávání dětí nadaných	15
3.10	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	16
4	Organizace vzdělávání	19
5	Charakteristika vzdělávacího programu	23
5.1	Zaměření školy	23
5.2	Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu	24
5.3	Metody a formy vzdělávání.....	28
5.4	Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných	29
5.5	Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	33
5.6	Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	33
6	Vzdělávací obsah	35
6.1	Integrované bloky	35
6.1.1	LÁSKA A RADOST KOLEM MĚ	35
6.1.2	MÍSTO KDE ŽIJÍ	39
6.1.3	NEJSEM TU SÁM	48
6.1.4	SVĚT KOLEM MĚ	57
6.1.5	TO JSEM JÁ	61
6.2	Popis zpracování třídního vzdělávacího programu	69
6.3	Dílčí projekty a programy	70
7	Systém evaluace	72

1 Identifikační údaje o škole

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

MOTIVAČNÍ NÁZEV: SE SLUNÍČKEM KAŽDÝM KROKEM PROJDEME SE CELÝM ROKEM

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Základní škola, základní umělecká škola a mateřská škola Ledenice

SÍDLO ŠKOLY: Náměstí 88, Ledenice, 37311

KONTAKTY:

e-mail: skola@zs ledenice.cz,

web: www.skolaledenice.cz

REDIZO: 600057496

IČO: 62537547

STATUTARNÍ ZÁSTUPCE ŠKOLY: Mgr. Vladislav Šesták

ZPRACOVATELÉ PROGRAMU: Mgr. Petra Čedíková, Irena Novotná a kolektiv MŠ

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Městys Ledenice

ADRESA ZŘIZOVATELE:

Náměstí 88

373 11 Ledenice

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST DOKUMENTU: od 1. 9. 2021

ČÍSLO JEDNACÍ: č. j. 220

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 25. 8. 2021

DATUM PROJEDNÁNÍ SE ZŘIZOVATELEM: 31. 8. 2021

.....
ředitel školy

Mgr. Vladislav Šesták

.....
Razítko školy

2 Obecná charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Kapacita školy: 108

Počet tříd: 4

Počet pracovníků: 8

V případě potřeby a možnosti je stálý počet pracovníků doplňován o další pracovníky (např. chůvy, školní asistenty, apod.).

2.2 Lokalita školy

Lokalita školy:

Mateřská škola se nachází v klidném prostředí městyse obklopena zelení a prostory pro volnočasové aktivity. Okolí mateřské školy se dá využít k procházkám za nepříznivého počasí, blízký park pak k různým pohybovým i vzdělávacím aktivitám.

2.3 Charakter a specifika budovy

Charakter a specifika budovy/budov:

Budova mateřské školy Ledenice s bezbariérovým přístupem je situována blízko náměstí, přesto v klidové zóně v komplexu budov základní školy pro 1. stupeň, základní umělecké školy a školní družiny, má dvě nadzemní podlaží a je po celkové rekonstrukci, přestavbě a opravě oken. Jedná se o budovu se čtyřmi třídami a školní jídelnou.

V 1. i 2. NP jsou vždy dvě třídy, které jsou průchozí. Každá třída má vlastní hernu, prostor pro stravování, přípravu jídel, sklad pro didaktické a tělovýchovné pomůcky, dostatečné hygienické zázemí, šatnu a je vybavena audiovizuální technikou. Mateřská škola má, prostornou a členitou zahradu s herními prvky a pískovištěm.

Součástí budovy mateřské školy je školní jídelna, která se nachází v přízemí. Zde připravují paní kuchařky jídlo pro děti a zaměstnance mateřské, základní školy i základní umělecké školy, zaměstnance úřadu Městyse Ledenice a zaměstnance i učně ze Střediska praktického vyučování truhlářů Ledenice.

Dopravní dostupnost školy:

Děti ze spádových oblastí se mohou dopravit do MŠ vlastní nebo autobusovou dopravou.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Všechny třídy jsou prostorné, jejich uspořádání vyhovuje potřebám dětí jak při individuálních, tak skupinových a kolektivních aktivitách. Díky oknům orientovaným na jih jsou dostatečně prosvětlené a všechny třídy mají umístěné klimatizační jednotky. Dětský nábytek, zdravotně hygienická zařízení a vybavení pro odpočinek dětí jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům a odpovídají počtu dětí. Jsou zdravotně nezávadné a estetické. Každá třída má své charakteristické prvky, didaktické pomůcky a hračky odpovídající počtu dětí a jejich věku. Vše je postupně obměňováno a doplňováno na základě finančních možností mateřské školy. Hračky jsou ve třídách umístěny tak, aby na ně děti viděly, mohly si je samy brát a ukládat zpět na místo. Děti se podílejí na estetice třídy, šaten i budovy svými výtvary. Mateřská škola disponuje zahradou se svahovitým a členitým terénem, která je vybavena tak, aby umožňovala dětem rozmanité pohybové aktivity. Součástí zahrady jsou herní prvky, pískoviště, dopravní hřiště a stromy poskytující stín. Veškeré prostory mateřské školy jsou zařízení a vybaveny tak, aby splňovaly bezpečnostní a hygienické požadavky dle platných předpisů.

Záměry :

- postupná obměna hraček v jednotlivých třídách a doplnění vybavení jednotlivých tříd včetně tělocvičného nářadí, pomůcek a didaktického materiálu k EVVO
- modernizace školní zahrady – vybudování minimálně dvou pískovišť a zastínění, zřízení pítka.
- rozšíření herních prvků na zahradě školy v přírodním stylu (dle podmínek a finančních možností).
- pořízení interaktivní technologie pro děti

3.2 Životospráva

Stravování v mateřské škole je zajištěno vlastní školní kuchyní, kde je připravováno denně čerstvé jídlo a plnění požadavků spotřebního koše. Zákonní zástupci mají možnost se s jídelním lístkem seznámit na nástěnce v šatně dětí v každé třídě. Po celý den v mateřské škole je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je však současně flexibilní, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám dětí, učitelek i rodičů a aktuální situaci (výlety, exkurze, turistické vycházky, divadelní Děti jsou každý den dostatečně dlouho venku. V případě nepříznivého počasí (silný déšť, silný vítr, vysoký mráz), zůstávají děti v mateřské škole a mohou se věnovat vybraným činnostem a hrát. Snažíme se o krátký pobyt venku i za mírného deště (s ohledem Děti mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale i v interiéru mateřské školy. V

denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí. Všichni zaměstnanci školy se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu, snaží se jít dětem příkladem a být jim přirozeným vzorem.

Záměry :

- naučit děti zdravému stravování, které je součástí zdravého životního stylu - navázat dobrou spolupráci s rodinou v oblasti zdravého stravování
- vytvářet základy společenského chování v oblasti stravování
- naučit děti vnímat hodnotu potravin a ocenění práce spojené s přípravou jídla

3.3 Psychosociální podmínky

Snažíme se vytvářet prostředí mateřské školy tak, abychom se všichni cítili spokojeně, jistě a bezpečně. Vzdělávací nabídka odpovídá věku dětí a jejich potřebám a je jim dán dostatečný prostor pro vyjádření vlastního názoru a myšlenek. Dbáme na nepřetěžování a na vyváženost volných a řízených činností. Nikdo není zvýhodňován ani znevýhodňován, všichni mají stejná práva a povinnosti. Respektujeme individualitu každého dítěte a jeho osobní svobodu v mezích stanovených školním řádem. Na začátku roku s dětmi vytváříme pravidla chování, se kterými je seznamujeme pomocí symbolů – „Aby nám tu bylo hezky“ a vedeme je k tomu, aby je respektovaly. Podporujeme děti v samostatnosti, vedeme je k ohleduplnosti, zdvořilosti a vzájemné toleranci. Učitelky nenásilnou formou ovlivňují děti prosociálním směrem – prevence šikany a jiných sociálně patologických jevů. Přístup všech zaměstnanců mateřské školy k dětem je empatický, převažuje kladné hodnocení dětí a snaha je podporována pochvalou. Vytváření příznivého klimatu a spokojené děti, které se v mateřské škole cítí bezpečně, spokojeně, uvolněně, přirozeně vyjadřují své pocity, přání a rozvíjí se na základě svých individuálních možností, patří k nejdůležitějším úkolům pedagogů naší mateřské

Záměry :

- navázat úzkou spolupráci s rodinou před vstupem a na začátku pobytu dítěte v mateřské škole, vytvořit dobré komunikační kanály a vzájemnou důvěru
- zapojit rodiče více do dění v mateřské škole pomocí společných akcí
- minimalizovat negativní vlivy, které mohou ovlivnit dobrou adaptaci dítěte
- formou samostudia či dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků získávat nové poznatky o vhodných metodách a přístupech výchovně vzdělávacího procesu, které zajistí partnerské přístupy a efektivní komunikaci

3.4 Organizace chodu

Provoz mateřské školy je od 6:00 do 16:30 hodin.

Od 6:00 hodin se děti scházejí v 1. třídě (Koťátka). 2. a 3. třída (Ježečci) (Sluníčka) jsou otevřeny od 6:30 hodin. 4. třída (Pejsci) je otevřena od 7:00 hodin. Všechny třídy mají celodenní provoz.

Děti **přicházejí** do mateřské školy do 8:00 hodin. Pozdní příchody narušují práci a činnosti dětí (soustředění v komunitním nebo diskuzním kruhu, pohybové činnosti, řízené aktivity, hry apod.). Po domluvě s třídní učitelkou mohou zákonní zástupci ve výjimečných případech přivádět děti i v jinou dobu.

Vyzvedávání dětí po obědě je od 12:00 do 12:15 hodin. Vyzvedávání dětí po odpočinku je od 14:30 hodin do konce provozu školy (16:30 hodin). Při vyzvedávání dětí doporučujeme rodičům, aby počítali s časem, který dítě potřebuje na dokončení započaté hry a k úklidu hraček.

Od 15:30 hodin přechází děti z 2. třídy (Ježečci) do 1. třídy (Koťátka) a děti 4. třídy (Pejsci) do 3. třídy (Sluníčka). Od 16:00 do 16:30 hodin jsou všechny děti spojené v 1. třídě (Koťátka). Ostatní třídy se uzamykají!

6:00 – 8:30 hodin: scházení dětí, volné hry dětí, individuální činnosti

8:30 – 8:50 hodin: tělovýchovná chvíle

8:50 – 9:15 hodin: osobní hygiena, přesnídávka

9:15 – 9:50 hodin: řízené činnosti, hry

9:50 – 11:30 hodin: příprava na pobyt venku, pobyt venku

11:30 – 12:00 hodin: osobní hygiena, příprava na oběd, oběd

12:00 – 12:15 hodin: odchod dětí po obědě

12:00 – 14:00 hodin: osobní hygiena, odpočinek, četba, poslech pohádek, jazykové a logo chvíle

14:00 – 14:30 hodin: postupné vstávání, osobní hygiena, převlékání dětí, svačina

14:30 – 16:30 hodin: odpolední činnosti a hry dětí, pobyt venku, rozcházení dětí

(Časy jsou pouze orientační! Vždy je přihlíženo k momentální situaci a potřebám dětí)

Dopoledne : V průběhu dopoledne probíhá volná hra dětí a činnosti, které organizují učitelky. Je respektován zájem dětí s ohledem na věkové zvláštnosti. Činnosti jsou organizovány hravou formou, prožitkovým, situačním a kooperativním učením.

Důležitou součástí je příprava na školu.

Pitný režim : Pitný režim je zajištěn školní jídelnou a probíhá formou sebeobsluhy.

K dispozici jsou různé druhy čajů, džusy nebo čistá voda.

Pobyt venku : Děti tráví venku co nejvíce času. Délka pobytu venku je závislá na počasí. Využívána je zahrada se svým zařízením k různým hrám, nebo blízké okolí mateřské školy k vycházkám a vzdělávacím aktivitám. Pobyt venku se neuskutečňuje při velkém mrazu, silném větru a dešti.

Odpoledne : Doba spánku a odpočinku je přizpůsobena individuálním potřebám dětí.

Děti se převlékají do pyžam a odpočívají na lehátku, před odpočinkem probíhá jazyková a logopedicky zaměřená, chvilka. Po odpolední svačině si děti hrají ve třídě nebo na školní zahradě.

Časový rozvrh je pružně přizpůsobován aktuálním potřebám dětí, jejich pracovnímu tempu, zájmům a potřebám. Je dostatečně dbáno na soukromí dětí, pokud to děti potřebují, mají možnost uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností. Pevnými režimovými složkami je stravování a pobyt venku.

Záměry :

- *minimalizovat přesuny dětí*
- *na základě evaluační činnosti zkvalitňovat organizaci chodu školy, prolínání doplňkového programu a dalších aktivit*
- *v rámci realizace vzdělávání zajistit rovné přístupy pro všechny děti, dbát na vyváženost řízených a spontánních činností, využívat situačního učení a efektivní komunikace, zařazovat průběžně činnosti vedoucí k prevenci sociálně patologických jevů*

3.5 Řízení mateřské školy

Ředitel ZŠ, ZUŠ a MŠ Ledenice : Mgr. Vladislav Šesták

Vedoucí učitelka MŠ : Mgr. Petra Čedíková

Vedoucí učitelka mateřské školy je plně podřízená řediteli ZŠ, ZUŠ a MŠ Ledenice Mgr. Vladislavu Šestákovi.

V době nepřítomnosti vedoucí učitelky v mateřské škole ji zastupuje učitelka Bc. Kamila Saláková.

Všichni pracovníci mateřské školy mají své povinnosti, pravomoci a úkoly vymezeny v náplních práce.

Jsou vypracovány jasné a přehledné plány pedagogických porad a hospitací. Všechny učitelky jsou seznámeny s obsahem plánů na zahajovací poradě v srpnu příslušného roku.

Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, opírá se o předchozí analýzu a využívá zpětné vazby. Vedoucí učitelka mateřské školy se při své práci opírá o vzájemnou důvěru a toleranci, učitelkám ponechává dostatek pravomocí a respektuje jejich názor. Všichni pedagogičtí pracovníci mateřské školy pracují jako tým, spolupracují se zákonnými zástupci a podílí se na tvorbě ŠVP PV.

Mateřská škola úzce spolupracuje se zřizovatelem, pracovníky PPP, SPC, klinickým logopedem, Rannou péčí, ZŠ, ZUŠ, městskou knihovnou a dalšími regionálními spolky a organizacemi.

Pro rodiče a veřejnost má mateřská škola vytvořen funkční informační systém – nástěnky, internetové stránky, systém „BAKALÁŘI“ a zprávy v místním tisku.

Rodiče se svými návrhy podílejí na přípravě tvorby ŠVP PV a TVP. Z výsledků evaluace vyvozujeme závěry pro další práci.

Záměry :

- *pokračovat v nastavené spolupráci s výše jmenovanými subjekty a navázat další úspěšnou spolupráci s dalšími (rehabilitační pracovníci apod.)*
- *vnímat týmovou práci jako nezbytnou podmínku pro naplnění cílů ŠVP PV*
- *vést všechny pracovníky k uvědomění si myšlenky, že o tom, jak se bude dítě v mateřské škole cítit, rozhodují vztahy všech, kteří se na jeho vzdělávání podílejí*
- *společně naplňovat stanovené cíle a filosofii ŠVP PV*
- *aktivně podporovat spolupráci s rodiči*

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Všechny učitelky splňují předepsanou kvalifikaci, stále se sebevzdělávají a využívají akreditovaných vzdělávacích nabídek. Vedoucí učitelka mateřské školy podporuje aktivity a iniciativy jednotlivých pracovníků, jež vedou k profesionalizaci celého týmu. Výběr odborného materiálu ke studiu si volí učitelky dle vlastního uvážení, samostudiem odborné literatury a časopisů si individuálně rozšiřují své znalosti. K dispozici mají učitelkou knihovnu v mateřské škole (v 1. třídě).

Pracovní doby i pracovní náplně jsou stanoveny tak, aby optimálně zajišťovaly předškolní vzdělávání a provoz mateřské školy. Ve všech třídách mateřské školy je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelek každý den v rozsahu dvou a půl hodin.

Pracujeme podle společně vytvořených pravidel, služby učitelek jsou zorganizované tak, aby byla zajištěna bezpečnost dětí. Jednáme v souladu se společenskými pravidly. Specializované služby zajišťují příslušní odborníci.

Kolektiv mateřské školy tvoří: 8 pedagogických pracovníc

3 provozní pracovnice

Ředitel ZŠ, ZUŠ a MŠ Ledenice: Mgr. Vladislav Šesták

Vedoucí učitelka MŠ: Mgr. Petra Čedíková

Mateřská škola Ledenice, Školní 428, 373 11 Ledenice

Záměry :

- *podporovat celý pedagogický tým v profesním rozvoji prostřednictvím plánů profesního rozvoje (alespoň 1x ročně absolvovat školení, kurz, DVPP akreditovaných MŠMT)*
- *k profesionalitě a osobnímu růstu využívat jak odborné literatury, tak sdílení zkušeností*

3.7 Spoluúčast rodičů

Mateřská škola si zakládá na tom, aby mezi ní a rodiči panovala oboustranná důvěra, vstřícnost a ochota spolupracovat. Spolupráce funguje na základě partnerství, sledujeme potřeby dětí i rodičů a snažíme se jim dle možností vyhovět. Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, mohou se spolupodílet při plánování programu, jsou pravidelně informováni o všem, co se v mateřské škole děje.

Podporujeme rodinnou výchovu, nabízíme poradenský servis v otázkách výchovy, vzdělávání a odkladů školní docházky. Chráníme soukromí rodiny, zachováváme diskrétnost při řešení problémů a pro nově přijaté děti máme vypracovaný adaptační program.

Záměrem je hledat další nové formy spolupráce, využívat námětů ze strany rodičů a zákonných zástupců dětí, a umožnit jim tak aktivně se podílet na dění v mateřské škole.

Záměry :

- *hledat další nové formy spolupráce, podporovat rodiče a zákonné zástupce dětí ve spolupráci prostřednictvím námětů z jejich strany, a umožnit jim tak aktivně se podílet na dění v mateřské škole*
- *spolupráci založit na vzájemné podpoře, pomoci a důvěře*
- *vytvořit dostatečný prostor pro potřebnou komunikaci s vedením školy*
- *nastavit společná pravidla, která zajistí oběma stranám partnerské přístupy s jasnými kompetencemi*

Spolupráce se základní školou, základní uměleckou školou a školní jídelnou

V současné době je spolupráce mezi základní a mateřskou školou na velmi dobré úrovni. Předškoláci mají možnost před zápisem nahlédnout do prostor základní školy s učitelkami naší mateřské školy, navštívit první třídu základní školy, vyzkoušet si sedět v lavicích a poobědvat ve školní jídelně. Jednou v roce realizujeme dopolední „Výměnný pobyt“ dětí z MŠ a první třídy ZŠ. Děti z druhého stupně ZŠ zařizují pro naše děti Mikulášskou nadílku. Spolupráce mezi učitelkami mateřské a základní školy spočívá ve schůzce před zápisem do základní školy a návštěvě učitelek z mateřské školy v prvních třídách základní školy v průběhu září a října (zpětná vazba, k jakým kompetencím děti dovést na konci školního roku, aby pro ně byl vstup do ZŠ co nejsnazší).

Spolupráce mateřské školy se základní uměleckou školou probíhá v rámci náboru předškolních dětí do pěveckého sboru a realizací Hudbohraní. Zároveň pro naše děti ZUŠ připravuje vánoční koncert.

Záměry:

- *realizovat na půdě mateřské školy návštěvu učitelek ze základní školy při akci „Loučení s předškoláky“*
- *pro rodiče připravit besedy s učitelkami předškolních dětí mateřské školy a s učitelkami z prvních tříd školy základní*
- *prohloubit spolupráci se základní školou v podobě spolupodílení se na akcích MŠ (velikonoční jarmark, Loučení s předškoláky, podzimní úklid školní zahrady, péče a údržba hraček v rámci pracovních činností apod.)*
- *navázání spolupráce se základní uměleckou školou – realizace vzdělávacích koncertů (seznamování s hudebními nástroji a hudbou jako součástí našeho života)*

Spolupráce s organizacemi

Mateřská škola spolupracuje i s různými organizacemi v našem městě. Jedná se o místní knihovnu, lékárnu, Středisko praktického vyučování truhlářů Ledenice s. r. o., SDH Ledenice, úřad Městysu Ledenice, SPCCH Borovany-Ledenice a Agro Hochsattfl s. r. o. (statek Mysletín).

Exkurze, výlety a návštěvy doplňují vzdělávací program školy. Cílem těchto aktivit je umožnit dětem prožitek z pracovní činnosti u různých firem, organizací a spolků v našem městě. Mateřská škola spolupracuje v oblasti péče o děti, které potřebují speciální péči s PPP v Českých Budějovicích, dále pak s odborem sociální péče v Českých Budějovicích (OSPOD) a v případě potřeby se SPC v Týně nad Vltavou. Současně navážeme spolupráci s DDH Borovany, abychom u dětí rozvíjely schopnost aktivního řešení situací v oblasti dopravy a bezpečnosti.

Záměry :

- *navazovat nové kontakty s místními firmami a organizacemi, které přinesou pro děti vzdělávání na základě přímého prožitku*
- *vytvářet příležitosti, které budou prostředkem podpory vytváření základů kompetencí zaměřených na poznávání našeho města a vztahu k němu*
- *zařazovat preventivní programy a tím minimalizovat riziková místa při výchově a vzdělávání dětí*

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

RVP PV vychází ve své základní koncepci z respektování individuálních potřeb a možností dítěte. Z toho důvodu je RVP PV základním východiskem i pro přípravu vzdělávacích programů pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami.

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v §16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje mateřská škola.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví *Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.*

1. 1. Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Stanovené rámcové cíle i očekávané výstupy ŠVP PV jsou pro všechny děti společné.

Při plánování a realizaci vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními má pedagog na zřeteli fakt, že se děti ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto dětí je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami pedagog zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpůrná opatření.

Důležitou podmínkou úspěšnosti předškolního vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je nejen volba vhodných (potřebám dětí odpovídajících) vzdělávacích metod a prostředků, které jsou v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními, ale i uplatňování vysoce profesionálních postojů učitelů i ostatních pracovníků, kteří se na péči o dítě a jeho vzdělávání podílejí.

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje učitelka úzce s rodiči a dalšími odborníky, využívá služby školských poradenských zařízení.

Naše mateřská škola má vytvořené kvalitní podmínky pro intenzivní logopedickou prevenci vlastními pedagogy, kteří jsou absolventy logopedických kurzů a dva vystudované speciální pedagogy.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ NADANÝCH

Škola prostřednictvím pedagogické diagnostiky vyhledává mimořádně nadané děti a formou integrovaného vzdělávání a individualizované výuky podporuje rozvoj jejich talentu. Rozvoj a podpora mimořádných schopností a nadání dítěte je zajišťována:

- spoluprací s odborníky
- předkládáním vyššího stupně složitosti nabízených činností
- využitím vhodných didaktických pomůcek, materiálů
- volbou vhodných metod a forem výuky
- individuálním přístupem
- nabízením dalších specifických činností

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET

Rámcové cíle a záměry vzdělávání, obsažené v RVP PV, jsou vhodné i pro vzdělávání dětí od dvou do tří let. Je však nezbytné uvědomit si specifika ve všech oblastech vývoje dítěte v tomto věku a zajistit mu vhodné podmínky pro vzdělávání. Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let jsou upraveny vyhláškou o předškolním vzdělávání. V současné době se v naší MŠ nevzdělávají žádné děti mladší tří let. Naše mateřská škola zatím nemá vytvořené vhodné podmínky pro vzdělávání dvouletých dětí. Pakliže bude zákonná povinnost dvouleté děti v mateřské škole umístit, budou podmínky pro jejich rozvoj uzpůsobeny.

Pro zajištění kvalitních podmínek pro vzdělávání dětí ve věku od 2 do 3 let je třeba v mateřské škole přijmout opatření týkající se zajištění bezpečnostních, hygienických, psychosociálních, věcných (materiálních) a personálních podmínek, životosprávy včetně stravování, organizace vzdělávání, obsahu vzdělávání a spolupráce.

Uzpůsobení podmínek pro vzdělávání je plně v kompetenci ředitele školy.

1. 1. Věcné podmínky (dodatek ke kapitole 3. 1.)

V oblasti věcných (materiálních) podmínek budou doplněny stávající hračky (dle věkové hranice vhodnosti použití hračky na obalu výrobku), didaktické pomůcky a vybavení pro děti ve věku od dvou do tří let.

Prostředí bude upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb i hru dětí a zároveň bezpečí (snížené podhledy) a klid pro potřebu průběžného odpočinku dětí (klidové zóny).

Třída mateřské školy bude vybavena nábytkem, který odpovídá antropometrickým požadavkům dětí ve věku od dvou do tří let. Ergonomické parametry školního nábytku upravuje vyhláška č. 410/2005 Sb., v Příloze č. 2, a dále je upraveno ČSN EN 1729-1.

Šatna bude vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení hygienické potřeby dětí (pleny, vlhčené ubrousky).

Na zahradě mateřské školy bude nutné zajistit využívání pouze odpovídajícího zahradního vybavení školy (průlezk, skluzavky a další prvky) vzhledem k věku dětí.

1. 2. Hygienické podmínky

Stávající právní předpisy, upravující hygienické požadavky na zřízení a provoz škol a školských zařízení, zohledňují i požadavky pro zařazování dětí ve věku od 2 do 3 let

(viz vyhláška č. 410/2005 Sb.). Všechna ustanovení vyhlášky upravující zřízení a provoz mateřské školy se tedy vztahují i na věkovou kategorii dětí od 2 do 3 let.

Pro zajištění osobní hygieny dětí bude nutné mateřskou školu vybavit dětskými nočníky (zajištěno jejich adekvátní uskladnění, mytí a dezinfekce), do umývárny bude umístěn přebalovací pult a krytý nášlapný odpadkový koš na použité pleny.

1. 3 . Životospráva (dodatek ke kapitole 3. 2.)

Stravování

Děti mladší tří let jsou zařazovány do skupiny strážníků (3 – 6 let) uvedené v Příloze č. 1 vyhlášky č. 107/2005 Sb., o školním stravování.

Množství stravy poskytované pro děti do tří let bude přizpůsobeno podle individuální potřeby každého dítěte.

Režim dne

Režim dne bude upraven tak, aby respektoval potřeby dětí (zejména pravidelnost; dostatek času na realizaci činností; individuální potřeba aktivity, odpočinku nebo spánku; úprava času stravování).

Důležité je pro tyto děti hlavně přivítání a rozloučení (vítací a loučící rituály), doba jídla a spánku uzpůsobená individuálním potřebám dětí a hra.

1. 4. Psychosociální podmínky (dodatek ke kapitole 3. 3.)

Mateřská škola je pro dítě ve věku od dvou let zpravidla první institucí, kde přichází do kolektivu vrstevníků, kde se vzdělává. V adaptačním režimu je důležitá provázanost režimu mateřské školy s režimem v rodině. Děti by se měly cítit v prostředí mateřské školy dobře, spokojeně, jistě a bezpečně (umožněno používání specifických osobních pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty). Proto mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte dle jeho individuálních potřeb (po domluvě s rodiči a dle možností mateřské školy). Zásadní je však pro zajištění zmíněných podmínek aktivní budování vztahů a spolupráce s rodinou.

Dítě ve věku do tří let potřebuje stálý pravidelný denní režim (dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování), více klidu (prostor k odpočinku během dne), více individuální péče (vzdělávací činnosti realizované důsledně v menších skupinách či individuálně), srozumitelná a jednoduchá pravidla a řád určující mantinely jeho jednání.

1. 5. Organizace dne (dodatek ke kapitole 3. 4.)

Z hlediska zajištění chodu mateřské školy je třeba umožnit dětem od dvou let zejména individuálně přizpůsobený adaptační režim, proces vzdělávacích činností realizovaný několikrát v průběhu dopoledne, dostatek času na veškeré aktivity (včetně převlékání a stravování), možnost odpočinku nebo spánku kdykoliv v průběhu dne. Dále je pak nutné zohlednit v souladu s právními předpisy počet dětí ve třídě mateřské školy.

1. 6. Personální podmínky (dodatek ke kapitole 3. 6.)

Bude optimálně využita maximální možná výše úvazků pedagogických pracovníků. Rozpis přímé pedagogické činnosti učitelky bude stanoven tak, aby bylo možné co největší souběžné působení učitelky v rámci třídy mateřské školy dvouletých dětí v organizačně náročnějších částech dne.

Pro personální posílení mateřské školy bude nutné zřídit pozici chůvy. Chůva v mateřské škole bude pomáhat učitelce mateřské školy s péčí o dvouleté děti, a to zejména v oblasti sebeobsluhy dítěte, zajištění bezpečnosti a individuálních potřeb dítěte.

Pakliže naše škola bude přijímat dvouleté děti, budou se učitelky mateřské školy v dané problematice vzdělávat v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (akreditované vzdělávací programy).

1. 7. Spoluúčast rodičů (dodatek ke kapitole 3. 7.)

Od nástupu dítěte do mateřské školy se dbá na intenzivní a otevřený dialog s rodiči. Dialog se stává klíčem k partnerské spolupráci, která by měla být vnímavá k dítěti, důvěryplná a otevřená k pravidelné vzájemné výměně zkušeností. Komunikace s rodiči je nezbytná a měla by být každodenní.

Rodiče a učitelky navzájem sdílejí své postřehy, vyměňují si názory a hodnocení a vytvářejí tak základ pro zdařilou vzdělávací práci. Mateřská škola nabízí rodičům také místo, kde nalézají odbornou pedagogickou podporu a radu.

1. 8. Bezpečnostní podmínky

Je nutné zajistit, aby se děti ve věku od dvou do tří let vzdělávaly nejvýše ve druhém nadzemním podlaží. Děti ve věku od 2 do 3 let jsou skupinou osob se zvýšeným požárním rizikem a je na ně pohlíženo jako na osoby se sníženou schopností pohybu a orientace, a to vzhledem k vnitřnímu uspořádání mateřské školy nebo v souvislosti s evakuací osob z prostor mateřské školy.

Důležité je provádění školení a odborné přípravy zaměstnanců s ohledem na přítomnost dvouletých dětí.

4 Organizace vzdělávání

Druh provozu školy: Celodenní

Počet tříd včetně bližší charakteristiky:

Mateřská škola Ledenice je čtyřtřídní mateřskou školou.

1. Koťátka

- Třída se nachází v 1. NP (u vchodu **B** do MŠ).
- Jsou zde děti nejmladší /3 - 4 roky/.
- Jedná se o sběrnou třídu – každé ráno se zde všechny děti od 6:00 do 6:30 hodin scházejí a od 16:00 do 16:30 hodin rozcházejí.
- Cílem je na začátku roku zvládnout adaptaci dětí tak, aby byla co nejkratší, získání citové samostatnosti, osvojení si věku přiměřených praktických dovedností (zvládání sebeobsluhy, samostatné hygieny a upevnění hygienických návyků, držení lžice, správné sezení u stolu), rozvoj pohybových dovedností, řečových schopností, posilování přirozených poznávacích procesů (zvědavosti, zájmu), seznámení s pravidly chování a soužití, zacházení s hračkami, podpora vznikajících kamarádských vztahů apod.

2. Ježeci

- Třída se nachází v 1. NP a je průchozí se třídou Koťátek.
- Jsou zde děti ve věku od 3 – 4 do 4 – 5 let.
- Třída je denně otevřena od 7:00 do 15:30 hodin.
- Vzdělávání je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit. Děti se činností nejen účastní, ale mají možnost se na tvorbě jejich obsahu podílet. Individuální práci uskutečňujeme v průběhu ranních a odpoledních činností. Děti jsou vzdělávány metodami prožitkového učení, experimentu, situačního učení, kooperace, komunikace a tvoření. Upřednostňovány jsou skupinové a individuální formy práce, při kolektivních činnostech je využíváno metody komunitního a diskusního kruhu. Každodenně se zaměřujeme na rozvíjení řeči (logopedickou prevenci), grafomotorických dovedností, zařazujeme pohybové chvíle se zdravotními cviky a podporujeme dostatečné množství přirozených pohybových aktivit.

3. 4. Pejsci a Sluníčka

- Tyto třídy se nachází ve 2. NP a jsou průchozí.

- Jsou zde děti ve věku od 5 do 7 let.
- Třída Pejsků je denně otevřena od 7:00 do 15:00 hodin.
- Třída Sluníček je denně otevřena od 6:30 do 16:00 hodin.
- Cílem v těchto třídách je dovést dítě na konci předškolního období k tomu, aby v rozsahu svých osobních předpokladů získalo věku přiměřenou fyzickou, psychickou a sociální samostatnost a všechny kompetence potřebné pro vstup do základní školy. Vzdělávání je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit. Děti se činností nejen účastní, ale mají možnost se na tvorbě jejich obsahu podílet. Individuální práci uskutečňujeme v průběhu ranních a odpoledních činností. Děti jsou vzdělávány metodami prožitkového učení, experimentu, situačního učení, kooperace, komunikace a tvoření. Upřednostňovány jsou skupinové a individuální formy práce, při kolektivních činnostech je využíváno metody komunitního a diskusního kruhu. Každodenně se zaměřujeme na rozvíjení řeči (logopedickou prevencí), grafomotorických dovedností, zařazujeme pohybové chvíle se zdravotními cviky a podporujeme dostatečné množství přirozených pohybových aktivit.

U dětí s odkladem školní docházky jsou při vzdělávání cíleně podporovány oblastí doporučení PPP.

U dětí s individuálními potřebami je zpracován se souhlasem rodičů plán pedagogické podpory (PLPP) pro cílenější rozvoj a vzdělávání dítěte.

Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd:

Rozdělení dětí do tříd je plně v kompetenci vedoucí učitelky mateřské školy, která přihlíží k podmínkám, možnostem a potřebám organizace a především k potřebám dětí a jejich zdravému psychickému vývoji.

Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě:

Souběžné působení dvou učitelek na třídě je zajištěno v rámci pobytu venku, kulturních akcí včetně výletů, poledního stravování a přípravy na odpolední odpočinek a dále dle potřeby mateřské školy.

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy:

Ředitel školy po dohodě s vedoucí učitelkou mateřské školy a zřizovatelem stanoví termín pro přijímání žádostí o přijetí dětí k předškolnímu vzdělávání od následujícího školního roku (od 1. 9. příslušného školního roku). Termín je dle §34 odst. 2 školského zákona stanoven v termínu mezi 2. a 16. květnem a bude včas zveřejněn na www.skolaledenice.cz a v místním tisku.

Ředitel školy ve spolupráci s vedoucí učitelkou mateřské školy stanovuje kritéria přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání, podle kterých postupuje při rozhodování o přijetí. Přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání probíhá formou ONLINE ZÁPISU na www.skolaledenice.cz vyplnění Žádosti o přijetí a doručení uvedených potřebných dokumentů do kanceláře MŠ.

Na základě žádosti zákonného zástupce dítěte vydává ředitel školy „Rozhodnutí o přijetí (nepřijetí) dítěte k předškolnímu vzdělávání“ v souladu se správním řádem a školským zákonem.

Zákonný zástupce dítěte, které dosáhne do konce srpna příslušného roku pěti let věku, je ze zákona povinen přihlásit dítě k zápisu do mateřské školy k předškolnímu vzdělávání.

Předškolní vzdělávání je pro dítě povinné ve školském obvodu, v němž má dítě místo trvalého pobytu (ve spádově mateřské škole). Pokud je dítě přijato do jiné než spádové mateřské školy, oznámí to ředitel této školy řediteli spádové mateřské školy.

Přednostně jsou k předškolnímu vzdělávání přijímány děti k povinnému předškolnímu vzdělávání s trvalým pobytem ve spádové oblasti městyse Ledenice podle §34 odst. 1 školského zákona (děti, které dovrší ke konci srpna stávajícího roku pěti let).

Součástí rozhodnutí o přijetí je i stanovení *zkušebního pobytu na 3 měsíce* (ověření schopností dítěte přizpůsobit se podmínkám mateřské školy).

Děti mohou být do mateřské školy přijímány i v průběhu školního roku (v případě volných míst).

Při přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání je třeba dodržet podmínky stanovené zvláštním právním předpisem - předškolní zařízení může přijmout pouze dítě, které se podrobilo stanoveným pravidelným očkováním, má doklad, že je proti nákaze imunní nebo se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci (§ 50 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví ve znění pozdějších předpisů). Tato podmínka se netýká dětí, na něž se vztahuje povinné předškolní vzdělávání.

O integraci dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami do mateřské školy rozhoduje ředitel školy ve spolupráci s vedoucí učitelkou mateřské školy na základě žádosti zákonného zástupce dítěte, vyjádření pediatra a pedagogicko-psychologické poradny či speciálně pedagogického centra příslušného zaměření.

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami přizpůsobujeme požadavkům, které vyplývají ze zdravotního oslabení dítěte, které jsou důsledkem jeho dlouhodobější nemoci, nebo které jsou dány lehčími poruchami jeho učení a chování (podrobněji v **kapitole 5.**).

Mateřská škola vyhledává prostřednictvím pedagogické diagnostiky děti mimořádně nadané a formou integrovaného vzdělávání a individualizované výuky podporuje rozvoj jejich talentu (podrobněji v **kapitole 6.**).

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Zaměření školy

VP PV byl zpracován v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání, č. j. MSMT č. j. 32405/2004 v platném znění a v souladu s obecně platnými právními předpisy s účinností od 1. 9. 2020

Název : SE SLUNÍČKEM KAŽDÝM KROKEM PROJDEME SE CELÝM ROKEM

Motto : „*POKUD ŽIJEME, UČME SE, JAK ŽÍT...*“

(Lucius Annaeus Seneca)

Vize : **S** – sebevědomé a samostatné

L - láskyplné

U – usměvavé a uvědomělé

N – naslouchající

C – cílevědomé a celistvě rozvinuté

E – empatické dítě žijící v souladu s přírodou, úctou k lidem a tradicím.

Výchovně vzdělávací činnost naší mateřské školy vychází ze školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, který je vypracován na základě RVP PV.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Obsah našeho ŠVP PV je zpracován do pěti integrovaných bloků, které vycházejí z pěti vzdělávacích oblastí RVP PV, jsou rámcové a nastiňují charakteristiku vzdělávací oblasti, dílčí cíle a očekávané kompetence. Dále jsou rozpracované do tematických celků, ve kterých se prolínají všechny oblasti vzdělání. Konkrétní realizace

je zpracována v TVP, který je vytvořen tak, aby jej učitelky mohly přizpůsobovat a obohacovat o další vlastní nápady a doplňkové činnosti. Záměry a vzdělávací nabídka

jsou pro učitelky obecného charakteru, aby umožňovaly dostatečně pružně reagovat na potřeby jednotlivých tříd, využití nahodilých situací a s ohledem na individuální možnosti a potřeby dětí. Integrované bloky jsou zpracovány s ohledem na konkrétní podmínky naší mateřské školy.

Vzdělávací integrované bloky: **To jsem já** (Dítě a jeho tělo)

Láska a radost kolem mě (Dítě a jeho psychika)

Nejsem tu sám (Dítě a ten druhý)

Místo, kde žiji (Dítě a společnost)

Svět kolem mě (Dítě a svět)

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

Základním posláním naší mateřské školy je uspokojování potřeb dítěte a rozvoj jeho osobnosti realizací vzdělávacích, výchovných a doplňkových programů podporujících fyzické, psychické zdraví a sociální vývoj dle individuálních možností každého dítěte v součinnosti s rodinnou výchovou.

Cílem je vytvořit takovou mateřskou školu, kterou rodiče budou vyhledávat pro kvalitní vzdělávací nabídku, přátelskou atmosféru a příjemné, podnětné a sociálně bezpečné prostředí, a zároveň snaha o zachování dobrého jména školy.

Znamená to tedy, že se kolektiv pedagogů bude nadále vzdělávat v oblastech výchovy a vzdělávání, bude otevřený novým metodám a formám vzdělávání a svou profesionalizací přispívat ke kvalitě mezilidských vztahů mezi všemi účastníky předškolního vzdělávání, tedy dětmi, pedagogy, rodiči a dalšími zaměstnanci školy s podporou vzájemné úcty a tolerance bez ohledu na to, jaký kdo je, jak se pohybuje a vypadá.

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných je v ŠVP PV podrobně zpracováno v kapitole 5. a 6. dle RVP PV č. j. MSMT č. j. 32405/2004 v platném znění a v souladu s obecně platnými právními předpisy s účinností od 1. 9. 2017.

Základní filozofie mateřské školy

Filosofií naší školy je rozvíjet samostatné a zdravě sebevědomé dítě cestou přirozené výchovy a objevování. Vize je založena na předpokladu, že dítě je pro své blízké sluncem života. Proto chceme, aby se učilo být sluncem i samo pro sebe a opouštělo naší MŠ jako:

S – sebevědomé a samostatné

L - láskyplné

U – usměvavé a uvědomělé

N – naslouchající

C – cílevědomé a celistvě rozvinuté

E – empatické, žijící v souladu s přírodou, úctou k lidem a tradicím

Tato Vize je založena na těchto bodech:

1. Děti jsou v rámci environmentální výchovy vedeny k uvědomění si sounáležitosti s přírodou a společenstvím ve kterém žijí, k ochraně ekosystému a vnitřní zodpovědnosti za jeho podobu. Děti si již od útlého věku osvojují kladný vztah ke své rodné obci a jejím tradicím.
2. Děti si uvědomují, že zdraví není samozřejmost a musí o něj pečovat. Svým chováním a přístupem k životu ovlivňují nejen své fyzické a zároveň psychické zdraví, ale také zdraví ostatních lidí v jejich okolí.

Cílem je : *Celostní **ROZVOJ** dle individuálních možností každého jedince*

R – respekt (Dítě a ten druhý)

O – ohleduplnost (Dítě a společnost)

Z – zdraví (Dítě a jeho tělo)

V – vědomosti (Dítě a svět)

O – odpovědnost (Dítě a společnost)

J – jedinečnost a jistota (Dítě a jeho psychika)

V centru zájmu naší pozornosti je především dítě a uspokojení všech jeho potřeb. Budeme se více zaměřovat na zážitkové aktivity, skrze které si děti opravdu prožijí výchovně vzdělávací proces a osvojí si tak znalosti, dovednosti, postoje a návyky, které jim chceme předat. Význam předškolního vzdělávání však není pouze v osvojení znalostí, dovedností a návyků, ale napomáhá dítěti především v oblasti socializace, sociální interakce a komunikace. Vytváří se zde specifické sociální prostředí, které je pro vývoj dítěte velice důležité. V mateřské škole je a nadále bude vytvářeno prostředí spolupráce a aktivity. Každé dítě budeme rozvíjet v souvislosti s jeho individuálními zvláštnostmi

a s důrazem na jeho sebevědomí. Jen dítě, které věří ve vlastní síly s ohleduplností k druhým je schopno úspěšně a bez stresů zvládnout start do školy a později i do života. Naše snaha hledat v dítěti nadání a podporovat ho v tom, co ho baví, je prostředkem k tomu, aby nám z dětí nevyrostli lidé bez zájmu.

Dalším důležitým úkolem je péče o jazykový projev dětí. Znamená to nejen péči o výslovnost, ale i rozvoj souvislého vyjadřování a celkové porozumění řeči. Naše mateřská škola má vytvořené kvalitní podmínky pro intenzivní logopedickou prevenci vlastními pedagogy, kteří jsou absolventy logopedických kurzů a vystudované speciální pedagogy, kteří péči o jazykový projev dětí zajišťují denní prevencí vadné výslovnosti zařazováním jazykových chvil a rozvíjením komunikativních dovedností.

Dětem nabízíme estetické i podnětné prostředí, možnost dostatečného pohybového vyžití, vstřícnost a empatii pedagogů i personálu. Ve vzdělávání upřednostňujeme rozvíjení smyslového vnímání jako základu veškerého přirozeného poznávání. Chceme být školou, která uplatňuje moderní metody, ale nezapomíná na osvědčené postupy, začleňovat do vzdělávání moderní techniku, ale nezapomínat na tradice. Vychovávat dítě se zdravým sebevědomím, ale nezapomínat na respektování ostatních a v neposlední řadě chceme být školou pro děti, pro jejich rodiče a zaměstnance, kteří budou pociťovat uspokojení z dobré práce a vnitřně motivováni k profesnímu růstu.

Záměry a cíle naší mateřské školy

ŠVP PV vychází z potřeb a možností dětí a je vytvořen s ohledem na individualitu každého jedince. Naším cílem je, aby si děti osvojily zásady klíčových kompetencí obsažených v RVP PV, které jsou důležitým předpokladem k dalšímu vzdělávání.

K dosažení našich cílů upřednostňujeme především hru - činnost, která je pro děti v předškolním období nejpřirozenější aktivitou. Dále pak využíváme metody prožitkového, kooperačního, spontánního, sociálního učení a experimentování. Využíváme nahodilé situační učení a pravidelně zařazujeme aktivity vedoucí k prevenci sociálně patologických jevů.

Naším záměrem je naplňování všech pěti oblastí předškolního vzdělávání dle RVP PV a dosažení dílčích cílů podmíněné osvojením kompetencí, které se vzájemně doplňují, prolínají a prostupují v nejrůznějších souvislostech života dítěte.

Koncepce ŠVP PV je uzpůsobena potřebám a zvláštnostem jednotlivých dětí s ohledem na jejich individualitu, kde se při výchovně vzdělávací práci pedagog stává dítěti poradcem a partnerem, facilitátorem a terapeutem, na kterého se dítě může kdykoliv s důvěrou obrátit a zároveň pozorovatelem pro kvalitní pedagogickou diagnostiku.

Předpoklady naplňování rámcových cílů

(na úrovni předškolního dítěte, elementárních možnostech jeho chápání a vidění světa i přirozených životních souvislostech a okolnostech, v nichž vyrůstá)

1. Rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení a poznání

- podporovat rozvoj tělesného i duševního zdraví dítěte
- systematicky rozvíjet řečové a jazykové schopnosti dítěte, schopnosti vyjadřování a dorozumívání, které dítěti umožňují a usnadňují proces jeho dalšího rozvoje a učení
- rozvíjet schopnost samostatného aktivního zájmu o dění kolem nás, přemýšlení o okolním světě, podporovat dětskou zvědavost a radost
- rozvíjet samostatné myšlení a rozhodování s uvědomováním si důsledků

- motivovat dítě k aktivnímu poznávání, povzbuzovat jeho chuť k učení a objevování
- rozvíjet poznávací a kreativní schopnosti dětí, jejich fantazii, zájmy a nadání
- přispívat k elementárnímu dětskému chápání vývoje, pohybu a proměn, rozvíjet schopnost dítěte přizpůsobovat se, reagovat na změny a vyrovnávat se s nimi

2. Osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost

- poskytovat dítěti možnost poznávat takové hodnoty, jako je nedotknutelnost lidských práv, individuální svoboda, stejná hodnota a rovnost všech lidí, soucítění a solidarita se slabými a ohroženými, péče o druhé a ohleduplnost k druhým
- uvědomovat si hodnoty spojené se zdravým životním stylem, s péčí o životní prostředí, sounáležitost s přírodou, chápat, že jsme všichni její a svým chováním a jednáním ovlivňují její stav současný i budoucí
- v rozsahu dětských možností přispívat k předávání kulturního dědictví, jeho hodnot, tradic, jazyka a poznání, vytváření pozitivního vztahu k prostředí, ve kterém vyrůstá
- rozvíjet schopnost komunikovat, spolupracovat a spolupodílet se i na rozhodnutích, cítit odpovědnost za své jednání a činy
- vést dítě k sociální soudržnosti, připravovat ho na život v multikulturní společnosti s porozuměním pro různost kulturních komunit a jejich rozdílné hodnoty

3. Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost

- rozvíjet poznávání sebe sama, svých zájmů, možností a potřeb
- vytvářet příležitosti k rozvoji sebevědomí a získání zdravé sebedůvěry
- vést dítě k zájmu spolupodílet se na společném životě a činnostech ve škole i v rodině s ohledem na potřeby své i ostatních
- vést dítě k poznání, že může svou životní situaci ovlivňovat, může jednat svobodně, avšak za to, jak se rozhodne a co udělá, odpovídá

Vědomé a systematické naplňování rámcových cílů směřuje

k dosahování dílčích výstupů (dílčích poznatků, dovedností, hodnot a postojů) - klíčových kompetencí:

- kompetence k učení
- kompetence k řešení problémů
- kompetence komunikativní
- kompetence sociální a personální
- kompetence činnosti a občanské

Podrobný rozpis kompetencí se nachází v TVP.

Rámcové cíle se promítají do pěti vzdělávacích oblastí:

1. biologické
2. psychologické
3. interpersonální
4. sociálně-kulturní
5. environmentální

5.3 Metody a formy vzdělávání

Formy vzdělávání:

Formy a metody vzdělávací práce

V naší mateřské škole uskutečňujeme výchovně vzdělávací proces ve všech činnostech, které se v průběhu dne vyskytnou, vyváženým a vzájemně provázaným poměrem spontánních a motivovaných řízených aktivit. Didakticky cílené činnosti se uskutečňují formami a metodami vycházející z věku, možností a potřeb dětí. Vzdělávací činnosti vedeme formou individuální, skupinové i kolektivní činnosti v podnětném vzdělávacím prostředí, v němž se dítě může cítit bezpečně a spokojeně, a kde se může rozvíjet, bavit a zaměstnávat přirozeným dětským způsobem, který vede k naplnění jeho potřeb.

Metody vzdělávání:

Využíváme:

Hru - individuální, skupinovou, kolektivní - napodobivá činnost na vrozeném základě, která pomáhá dítěti poznávat okolí i sebe sama. Dítě hrou poznává a obohacuje sociální vztahy. Díky hře se dítě učí věci řešit, komunikovat, kooperovat, dodržovat pravidla, respektovat, tolerovat, vytvářet kompromis, žít ve společenství ostatních.

Hra je nejpřirozenější činností dítěte předškolního období.

Prožitkové učení - dítě přirozenými cestami sbírá a zpracovává zkušenosti ze všech oblastí života po celý svůj život. Zkušenosti získává především tím, že něco dělá a že to, co dělá, prožívá. Učení tohoto typu je pro dítě nenásilné, funkční, přirozeným způsobem zdravé. Nikdy později již nebude dítě s takovou intenzitou, fantazií a efektivitou pracovat samo na sobě jako právě v předškolním období.

Experimenty - samostatné objevování a podněcování zvědavosti s možností maximálního rozvoje smyslového vnímání.

Kooperativní učení - hry a činnosti vyžadující spolupráci a komunikaci ostatních ve skupině

Situační učení - vytváření a využívání každodenních situací, které poskytují dětem praktické ukázky životních souvislostí, aby lépe chápaly jejich smysl a uměly se správně rozhodnout při jejich řešení

Spontánní sociální učení - přirozenou nápodobou správného vzoru chování a postojů

Aktivity spontánní a řízené - jsou vzájemně provázané a vyvážené

Didakticky cílená činnost - je pedagogem přímo nebo nepřímo motivovaná

Celostní učení - nabízíme vzdělávací obsah v přirozených souvislostech a vztazích, provázeným způsobem, vycházejícím ze života dítěte, poskytující mu hlubší prožitek, který je pro dítě smysluplný, zajímavý a užitečný

Rozvoj komunikativních dovedností – v průběhu celého dne

Akce rodičů a dětí – tvořivé dílny, společné školní akce a projekty

5.4 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP:

RVP PV vychází ve své základní koncepci z respektování individuálních potřeb a možností dítěte. Z toho důvodu je RVP PV základním východiskem i pro přípravu vzdělávacích programů pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami.

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v §16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje mateřská škola.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná

opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví *Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.*

1. 1. Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Stanovené rámcové cíle i očekávané výstupy ŠVP PV jsou pro všechny děti společné.

Při plánování a realizaci vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními má pedagog na zřeteli fakt, že se děti ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto dětí je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami pedagog zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpůrná opatření.

Důležitou podmínkou úspěšnosti předškolního vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je nejen volba vhodných (potřebám dětí odpovídajících) vzdělávacích metod a prostředků, které jsou v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními, ale i uplatňování vysoce profesionálních postojů učitelů i ostatních pracovníků, kteří se na péči o dítě a jeho vzdělávání podílejí.

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje učitelka úzce s rodiči a dalšími odborníky, využívá služby školských poradenských zařízení.

Naše mateřská škola má vytvořené kvalitní podmínky pro intenzivní logopedickou prevenci vlastními pedagogy, kteří jsou absolventy logopedických kurzů a dva vystudované speciální pedagogy.

Podpůrná opatření 1. stupně

Má-li dítě obtíže při vzdělávání, mateřská škola zpracuje plán pedagogické podpory dítěte /PLPP/, který zahrnuje popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka a podpůrná opatření prvního stupně; plán pedagogické podpory je vyhodnocován nejpozději po třech měsících od jeho realizace. Podkladem pro zpracování PLPP je ŠVP PV.

Nebude-li poskytování podpůrných opatření prvního stupně postačující, doporučí škola vyšetření dítěte ve školském poradenském zařízení. Zprávu z vyšetření obdrží zákonní zástupci dítěte, škola dostane doporučení a na jeho základě sestaví individuální vzdělávací plán /IVP/, který obsahuje podpůrná opatření druhého až pátého stupně (dle doporučení školského poradenského zařízení). Nejsou-li podpůrná opatření dostačující, školské poradenské zařízení vydá doporučení stanovující jiná podpůrná opatření, případně stejná podpůrná opatření vyššího stupně.

Podpůrná opatření 2. - 5. stupně

Od druhého stupně podpory jsou podpůrná opatření stanovována školskými poradenskými zařízeními po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně je podkladem pro zpracování individuálního vzdělávacího plánu /IVP/ doporučení školského poradenského zařízení. V tomto plánu se vzdělávací obsah upraví tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi dětí, a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

Úpravy obsahu a realizace vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpůrných opatření jsou předmětem metodické podpory. Pedagogickým pracovníkům je zajištěna metodická podpora formou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

1. 2. Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními v mateřské škole

Tvorba, realizace a vyhodnocení PLPP

Je prováděna do příslušného formuláře na základě pokynu ředitele školy na doporučení vedoucí učitelky mateřské školy a za spolupráce s učitelkami mateřské školy, popř. jinými odborníky.

1. depistáž dětí s potřebou podpůrných opatření na základě pedagogické diagnostiky (drobné problémy dítěte např. s motorickou obratností, špatnou koncentrací pozornosti, s úchopem pomůcek, rozvojem vnímání, řeči a verbální obratností, s dovednostmi reprodukovat a pamatovat si instrukce i zadání práce atd.)
2. zpracování PLPP (spolupráce učitelek mateřské školy a zákonných zástupců)
3. vhodný výběr metod a forem práce, používání pomůcek, střídání činností a respektování tempa dítěte.
4. vyhodnocení – průběžné, nejpozději po třech měsících od počátku realizace PLPP
5. dle dosažených výsledků – pokračování ve stávajícím režimu, v případě, kdy se PLPP zdá neúčinný, doporučení zákonným zástupcům vyšetření ve školském poradenském zařízení

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP:

Tvorba, realizace a vyhodnocení IVP

Pokud se ukáže, že podpora dítěte prostřednictvím PLPP nebyla dostačující, požádá učitelka po konzultaci s vedoucí učitelkou mateřské školy a ředitelem školy zákonného zástupce dítěte, aby navštívil školské poradenské zařízení, které může následně doporučit podpůrné opatření vyšších stupňů.

- 1.** doporučení školského poradenského zařízení a žádost zákonných zástupců dítěte
- 2.** zpracování IVP (spolupráce učitelek mateřské školy, zákonných zástupců a výchovného poradce školy, popř. přizvání jiných odborníků)
- 3.** vyhodnocení – průběžně (se zákonnými zástupci, vedoucí učitelkou mateřské školy a ředitelem školy), minimálně jednou ročně hodnotí IVP školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou
- 4.** shledá-li učitelka po konzultaci s vedoucí učitelkou mateřské školy a ředitelem školy, že podpůrná opatření nejsou dostačující nebo nevedou k naplňování vzdělávacích možností a potřeb dítěte, doporučí zákonnému zástupci dítěte využití pomoci školského poradenského zařízení. Stejně postupuje i v případě, že poskytované podpůrné opatření již nejsou potřebné

Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Naše mateřská škola zajišťuje optimální podmínky pro děti se speciálně vzdělávacími potřebami (bezbariérový přístup, kompenzační pomůcky, apod.)

Pro úspěšné vzdělávání těchto dětí škola umožní :

- uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky
- realizaci stanovených podpůrných opatření při vzdělávání dětí
- při vzdělávání dítěte, které nemůže vnímat řeč sluchem jako součást podpůrných opatření, vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho potřebám a s jehož užíváním má zkušenost;
- spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě IVP)
- osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte (samostatnost, sebeobsluha, základní hygienické návyky)
- přítomnost asistenta pedagoga ve třídě mateřské školy

Pokud zákonný zástupce dítěte přes opakovaná upozornění a vysvětlení důsledků nenavštíví školské poradenské zařízení za účelem nastavení podpůrných opatření

ve vzdělávání dítěte a způsobí tak dítěti obtíže při vzdělávání (protože škola sama dostatečná podpůrná opatření vytvořit nemůže) může se škola obrátit na zástupce orgánu veřejné moci (OSPOD) a v souladu se zákonem o sociálně právní ochraně dětí požádat o součinnost.

5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Předškolní vzdělávání lze organizovat i pro děti od dvou do tří let věku. Rámcové cíle a záměry vzdělávání z RVP PV jsou vhodné i pro vzdělávání dětí mladších tří let.

Je však nezbytné si uvědomit specifika ve všech oblastech vývoje dítěte. Hra je pro dítě základním prostředkem správného tělesného i duševního rozvoje.

Dítě ve věku od dvou do tří let se projevuje silnější potřebou vazby na dospělou osobu. V mateřské škole poznává nové vzorce chování dospělých i vrstevníků, vymezuje si vlastní prostor, přijímá vymezené hranice i nové role. Učitel se pro něj stává zástupcem rodiče, jistotou a oporou.

Dvouleté děti se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou. Často vyžadují opakování činností, potřebují pravidelné rituály (vítací a loučící), udrží pozornost velmi krátkou dobu. Předpokladem pro úspěšnou pedagogickou práci je citlivé přizpůsobování organizace se střídáním nabídky činností, trénování návyků a praktických dovedností a ponechání co největšího prostoru pro volnou hru a pohybové aktivity.

Vzdělávání dětí od dvou do tří let je tedy založeno na principu - nechat dítě žasnout, dovyvinout, objevovat, seznamovat se a dbát o jeho bezpečnost!

Dítě mladší tří let je plně ponořeno do své činnosti. Jako základ našeho pedagogického jednání slouží POZOROVÁNÍ dítěte.

5.6 Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Cílem poskytované jazykové přípravy dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je, aby při přechodu na základní školu měly takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky v základní škole a dosáhnout školního úspěchu.

Pedagogové mateřské školy poskytují dětem-cizincům a dětem, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí potřebnou podporu při osvojování českého jazyka již od jejich

nástupu do mateřské školy.

Při práci s celou třídou, ve které se vzdělávají i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, pedagogové uzpůsobují didaktické postupy a děti cíleně podporují v osvojování českého jazyka u těchto dětí.

V souladu s platnou právní úpravou v situaci, kdy v mateřské škole, budou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání, bude zřízena skupina nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu bude rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Na základě posouzení potřeby jazykové podpory mohou být zařazeny do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

6 Vzdělávací obsah

6.1 Integrované bloky

6.1.1 LÁSKA A RADOST KOLEM MĚ

Název integrovaného bloku	LÁSKA A RADOST KOLEM MĚ
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	V tomto bloku se seznámíme se zvyky k danému období. Zařadíme činnosti přibližující přirozenou časovou orientaci. Objasníme si význam slavné postavy svatého Martina, která nám předkládá citlivý a ohleduplný přístup k ostatním lidem a sociální soudržnost. Společně prožijeme období radostného očekávání nejkrásnějších svátků v roce – Vánoce. Seznámíme se s příběhem o narození Ježíška. Budeme poznávat adventní zvyky, společně se připravíme na příchod čertů, andělů a Mikuláše. Upečeme vánoční cukroví, připravíme vánoční dárky a vánoční výzdobu. Budeme zpívat koledy, připravíme vánoční tvořivé setkání s rodiči. Přiblížíme si svátek Tří králů. V době masopustu se seznámíme s lidovými tradicemi a řemesly, užijeme si dobu hodování a veselí. Připravíme si masky a oslavíme masopust karnevalem s přehlídkou masek. O Velikonocích se seznámíme s tradicemi a zvyky, budeme si vyprávět o významu velikonočních svátků, jednotlivých dnů. Oslavíme příchod jara. Seznámíme se s lidovým zvykem pálení ohňů a víry v čarodějnice. "Pálení čarodějnic" prožijeme při Čarodějnickém reji v mateřské škole. V průběhu svátků - Den matek, Den rodin a Den otců si budeme povídat o rodině, co to znamená mít někoho rád, jaké to je, udělat někomu radost, vyrobíme drobný dárek, přáníčko pro našeho blízkého. Oslavíme Mezinárodní den dětí, budeme si povídat o tom, že nejsme všichni stejní (děti s jinou barvou pleti, s postižením, bez rodičů, aj.). Zúčastníme se místní vánoční a velikonoční výstavy, velikonočního jarmarku, aj. Nebudeme ani zapomínat na bezpečnost a upevňování zdravotně preventivních návyků. V průběhu roku se seznámíme s klasickými pohádkami.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Svět fantazie (pohádky) Sv. Martin Advent Mikuláš Vánoce

Název integrovaného bloku	LÁSKA A RADOST KOLEM MĚ
	Tři králové Masopust Velikonoce Čarodějnice Den matek MDD Prevence soc. pat. jevů (co se stane když...)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	domluvit se slovy i gesty, improvizovat
	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
		zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	rozvoj schopnosti sebeovládání	přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede	rozvoj a užívání všech smyslů	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	chutě, vnímat hmatem apod.)
		ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
		porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
		vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
		vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
		zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
		chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
		chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
		uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
		přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
		ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo) vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc) všímat si změn a dění v nejbližším okolí

6.1.2 MÍSTO KDE ŽIJÍ

Název integrovaného bloku	MÍSTO KDE ŽIJÍ
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Obsah bloku je zaměřen na poznávání a seznamování se s místem, kde žijeme, naší vlastí a Zemí (světadíly). Budeme cestovat, seznamovat se se zvyky různých národů a kultur a poznávat nová prostředí. Naučíme se pracovat s mapami, encyklopediemi a cestovatelskými průvodci. Získáme povědomí o tom, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný a žije rozdílným životem. Budeme se seznamovat se zákonitostmi živé i neživé přírody a s možnostmi její ochrany (ekologie).
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Moje město a republika

Název integrovaného bloku	MÍSTO KDE ŽIJÍ
	Cestování Doprava Cizí země Kniha Hudba Divadlo

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
		orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
		zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
	vytváření základů pro práci s informacemi	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
		řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
		vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
		chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí	včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
		formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
		chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
		chápat, že všichni lidé (dětí) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
		zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
		vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
		zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i	učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	popsat situaci (skutečnou, podle obrázku) formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat sledovat a vyprávět příběh, pohádku projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	vytváření základů pro práci s informacemi	řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	vytváření základů pro práci s informacemi	řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		se orientovat v čase
	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem	vytváření základů pro práci s informacemi	řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
		vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
		chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí	formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
		chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
		chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou	vytváření základů pro práci s informacemi	osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
		zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
		vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
		zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
	rozvoj kooperativních dovedností	řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
		vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
		chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	spolupracovat s ostatními
		utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	vytváření základů pro práci s informacemi	řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí) zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.) osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
	vytváření základů pro práci s informacemi	řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
		chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole,
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)		

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
	rozvoj společenského i estetického vkusu	vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
		zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
		zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
		popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
		formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
		sledovat a vyprávět příběh, pohádku
se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná,	vytváření základů pro práci s informacemi	řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
		vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
umí odmítnout		využívat zkušeností k učení chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku	vytváření základů pro práci s informacemi	řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
		vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		se orientovat v čase
	poznávání jiných kultur	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.) mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

6.1.3 NEJSEM TU SÁM

Název integrovaného bloku	NEJSEM TU SÁM
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Hlavním záměrem činností, které budou realizovány v rámci tohoto integrovaného bloku, budou děti vycházet z vlastních zkušeností a prožitků z rodiny a z kontaktů s ostatními lidmi v jejich okolí. V tomto bloku se intenzivněji zaměříme na prevenci sociálně patologických jevů týkající se cizích osob a různých forem šikany. Zároveň se zaměříme na podporu pozitivního myšlení, eliminaci negativních postojů vůči druhým, na rozvoj kooperace a pomoci potřebným, na efektivní způsob komunikace a samostatné hledání variant řešení situací vznikajících v mezilidských vztazích a způsobu života.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Školka (kamarádi, pravidla soužití) Rodina

Název integrovaného bloku	NEJSEM TU SÁM
	Povolání Loučení se školáky Záchranné složky Prevence soc. pat. jevů (cop se stane když...)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
		vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
		vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
		vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
		naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
		rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
		nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
		utvořit jednoduchý rým
		správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
		poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
		naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		zapamatovat a vybavit chápat slovní vtip a humor
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod. uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídít se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
		začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
		porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
		pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
		vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
		vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
		vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
		naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
		rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
		nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		utvořit jednoduchý rým
		správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
		poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
		naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
		chápat slovní vtip a humor
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
		zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
		zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
		zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod. uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
		uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
		navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
		přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
		uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
		respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
		uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
		adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
		chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
		začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		dovednosti
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, čínorodost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.) mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
spoluvytváří pravidla společného soužití mezi	získání relativní citové samostatnosti	odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat		aktivní i bez jejich opory
		uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
		uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
		ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
		zorganizovat hru
		uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
		prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soudit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
		respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti

6.1.4 SVĚT KOLEM MĚ

Název integrovaného bloku	SVĚT KOLEM MĚ
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Hlavním záměrem činností, které budou realizovány i v rámci tohoto integrovaného bloku, budou vycházet z vlastních zkušeností dětí z pozorování, z uvědomování svých pocitů a nálad při setkávání s přírodou. Budeme rozvíjet tvořivý přístup k poznávání přírodního prostředí, podněcovat děti k myšlení, k rozvoji fantazie a představivosti. V rámci environmentální výchovy se zaměříme na ekologii a ochranu životního prostředí. U dětí bude posilována úcta k přírodě a vnímání změn ve všech jeho formách a důležitost zdravého prostředí pro sebe i své okolí.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Ekologie (třídění odpadu) Ekosystémy (louka, les, rybník, moře) Zvířata, Ptáci a hmyz Odkud jsou potraviny (vím, co jím) Počasí Vesmír Čas

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímá si (nového, změněného, chybějícího)
	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
		chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
		řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
		vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.)
		rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodit, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
		mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
		vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větech
		učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
		uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
		mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
		vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
		osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
		těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
		zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevodit se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevodit se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
		uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
		mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
		vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
		osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)

6.1.5 TO JSEM JÁ

Název integrovaného bloku	TO JSEM JÁ
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Tento integrovaný blok bude především o poznávání sebe samotného a svých kamarádů, bude vycházet z reality dětského života a dětských příběhů. Věnovat pozornost budeme vědomému prožívání vlastní identity a sociální pozice. Součástí rozvoje emocionality bude sebeovládání, sebehodnocení, sociální citlivost. Společně budeme vést děti ke zdravotně životním návykům a postojům, uvědomění si důležitosti bezpečného a příjemného prostředí. Povedeme děti k pochopení, že všichni lidé mají stejnou hodnotu i přesto, že je každý jiný, a že je potřeba vzájemně si pomáhat.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Lidský život v proměnách (narození, dětství, dospělost, stáří) Tělo a jeho vývoj Emoce a jejich vliv na zdraví a okolí

Název integrovaného bloku	TO JSEM JÁ
	Zdraví, nemoci a úraz Zdravý životní styl (hygiena, čistota, oblékání) Zápis do ZŠ (budu školákem) Sporty a aktivní pohyb Prevence soc.pat.jevů (co se stane, když...)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
		popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
		sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
		poznat některá písmena a číslice, popř. slova
		poznat napsané své jméno
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
		formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
		popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
		sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		poznat některá písmena a číslice, popř. slova poznat napsané své jméno naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
		popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
		sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
		poznat některá písmena a číslice, popř. slova
		poznat napsané své jméno
		naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
		řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
		postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
		popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
		sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
		poznat některá písmena a číslice, popř. slova
		poznat napsané své jméno

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
		dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
		uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky) vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní		uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
		prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
		vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
		rozhodovat o svých činnostech
	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
		popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
		sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
		poznat některá písmena a číslice, popř. slova
		poznat napsané své jméno
		naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
		popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
		sledovat očima zleva doprava
		poznat některá písmena a číslice, popř. slova
	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	poznat napsané své jméno
		chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
		popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
		sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
		poznat některá písmena a číslice, popř. slova
		poznat napsané své jméno
		naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
		popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
		sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
		poznat některá písmena a číslice, popř. slova
		poznat napsané své jméno
		naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební,	porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
		popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		sledovat očima zleva doprava poznat některá písmena a číslice, popř. slova poznat napsané své jméno
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větech) popsat situaci (skutečnou, podle obrázku) sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech poznat některá písmena a číslice, popř. slova poznat napsané své jméno naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větech) popsat situaci (skutečnou, podle obrázku) sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech poznat některá písmena a číslice, popř. slova poznat napsané své jméno

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
		porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
		uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
		porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
		mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)		že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
	uvědomění si vlastního těla	zachovávat správné držení těla pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy

6.2 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu

Třídní vzdělávací program (TVP)

Učitelky si vytváří TVP vycházející z charakteristiky každé třídy v souladu se ŠVP PV tak, že rozpracovávají jednotlivé integrované bloky (většinou na období jednoho týdne), ve kterých si určí:

- konkrétní záměry a očekávané výstupy pro danou třídu (co konkrétně chtějí děti učit, jaké zkušenosti, dovednosti, poznatky, postoje, hodnoty, motivace si mají odnést).

Ve vazbě na tyto výstupy si rozmyslí a navrhnu:

- konkrétní činnosti, které k očekávaným výstupům povedou (co konkrétně dětem nabídnou, o čem si budou povídat, co budou s dětmi dělat apod.)

TVP je flexibilní, učitelky mají možnost různě doplňovat a přiřazovat činnosti s ohledem na zájmy a potřeby dětí, aktuální situaci. Nedílnou součástí je evaluační činnost učitelek. Po ukončení jednotlivých podtémat provedou analýzu, zhodnotí míru naplnění hlavních cílů, které si stanovily a vyhodnotí, jaké poznatky, dovednosti a hodnoty

či postoje děti získaly. Na základě evaluačních činností si učitelky plánují další výchovně vzdělávací práci. Učitelky v jednotlivých třídách kooperují, diskutují o výchovně vzdělávací práci, radí se, pracují týmově.

Dlouhodobým cílem všech TVP je aktivní pozorování. Rozvíjení dítěte co nejvíce přirozenou cestou prostřednictvím prožitků, experimentů, praktických činností, podporováním sebedůvěry a sebejistoty s maximálně možným využitím pobytu venku.

6.3 Dílčí projekty a programy

Doplňující programy a aktivity pro děti

- nabídka výukových programů z ekologického centra Cassiopeia
- setkávání s přírodou – ukázka dravců, možnost návštěvy člena mysliveckého sdružení
- logopedická prevence (depistáž)
- besedy s odborníky z různých oborů (rehabilitace, pediatr, klinický logoped)
- screeningové vyšetření zraku předškolních dětí
- práce s projektem „Úraz není náhoda“ (DVD a tematické bloky)
- návštěvy planetária, muzea, galerie

- fotografování dětí
- tablo dětí odcházejících do ZŠ, loučení s předškoláky
- „výměnný pobyt“ předškolních dětí z mateřské školy a dětí z 1. třídy základní školy
- čtení žáků 4. třídy ZŠ v rámci projektu „Celé Česko čte dětem“ dětem z MŠ před spaním
- výlety
- zdravotně preventivní programy
- programy k prevenci sociálně patologických jevů
- divadla
- DDH Borovany
- péče o záhon na školním pozemku, základy pěstitelství
- péče o třídního živočicha

7 Systém evaluace

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
Koncepce a rámec školy	Ověřit soulad TVP PV, ŠVP PV a RVP PV, dále hodnocení naplňování cílů a záměrů vzdělávacího obsahu, metod a forem práce, doplňkového programu školy, spolupráce s rodiči, ZŠ, ZUŠ, veřejností	Záznamy z hospitační činnosti, diskuse na pedagogických radách, vzájemné konzultace pedagogů a rodičů, hodnocení činnosti školy.	průběžně, dle potřeby, dle plánu pg. rad.	vedoucí učitelka mateřské školy, učitelky mateřské školy.
Pedagogické vedení školy	Cílem evaluace je ověřit, zda uplatňovaný a deklarovaný styl řízení je funkční ve vztahu ke kvalitě vzdělávání, zda vedoucí učitelka mateřské školy uplatňuje demokratické principy, podporuje týmovou spolupráci a zajišťuje bezpečnou podporu pro celý tým.	Konzultace s učitelkami mateřské školy, konzultace s provozními zaměstnanci mateřské školy, pedagogické rady a organizační porady.	průběžně, dle potřeby, dle plánu pg. rad	vedoucí učitelka mateřské školy
Kvalita pedagogického sboru	Zhodnotit kvalifikaci pedagogických i nepedagogických zaměstnanců školy, zhodnotit personální podmínky, kontrola dodržování vnitřních norem školy všemi zaměstnanci (pracovní řád, organizační řád, školní řád, náplň práce), bezpečnost práce (zajištění a dodržování).	Průběžné vzdělávání zaměstnanců školy, DVPP akreditovaných MŠMT, podpora v dalším vzdělávání pedagogických zaměstnanců školy (studium na VŠ), kontrolní činnost, pedagogické rady a provozní porady.	průběžně ústní formou, 1 x ročně (na závěrečné pedagogické radě)	vedoucí učitelka mateřské školy, všichni zaměstnanci mateřské školy
Vzdělávání	Zhodnotit vlastní pedagogický styl, cíle vedoucí k dosažení a naplnění klíčových kompetencí, zvolené metody, pracovní postupy, formy práce, vlastní tvořivost, schopnost improvizace, empatie a individuálnímu přístupu k jednotlivým dětem.	Výstupy z hodnocení integrovaných bloků a TVP.	průběžně, dle potřeby	všechny učitelky mateřské školy
Vzdělávací výsledky	Na základě evaluační činnosti vyvozovat závěry, které vedou ke zkvalitnění a optimalizaci práce naší mateřské školy. Evaluace průběhu a	Dotazník, výstupy z hodnocení integrovaných bloků a TVP, hospitace a konzultace pedagogů uplatňování	1x ročně	všechny učitelky

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
	výsledků vzdělávání z hlediska používaných metod a forem práce se záměry v této oblasti v ŠVP.	poznatků z DVPP, pedagogické rady, sebehodnocení dětí.		
Podpora dětí při vzdělávání (rovné příležitosti)	Na základě evaluačního dotazníku najít vhodné metody a formy práce. Zhodnocení podpůrných opatření a pravidel pro přiznání podpůrných opatření.	evaluační dotazník dítěte, portfolio	3x ročně	všechny učitelky